

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Nemocenské pojištění a pracovní neschopnost osoby samostatně výdělečně činné

Nemocenské pojištění osoby samostatně výdělečně činné je dobrovolné a zcela závisí na Vás, zda se k němu přihlásíte. Účasten nemocenského pojištění můžete být pouze v měsících, ve kterých jste povinen platit zálohy na pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. Z nemocenského pojištění je Vám pak za podmínek uvedených v zákoně 100/1998 Sb. poukazováno nemocenské a peněžitá pomoc v mateřství.

Kdo je oprávněn v této věci jednat (podat žádost apod.)

Osoba samostatně výdělečně činná (dále jen OSVČ).

Vyřizuje:

Správa sociálního zabezpečení

Nemocenské pojištění osob samostatně výdělečně činných provádí okresní (Pražská) správa sociálního zabezpečení příslušná podle místa Vašeho trvalého pobytu.

Postup řešení

Při pracovní neschopnosti máte nárok na nemocenské v případě, že osobně nevykonáváte samostatnou výdělečnou činnost, jste účasten, t. j. jste přihlášen k nemocenskému pojištění, máte zaplacenou pojistné za celou dobu účasti na nemocenském pojištění OSVČ včetně pojistného na měsíc, který předchází měsíci, ve kterém pracovní neschopnost vznikla, účast na nemocenském pojištění trvala alespoň tři měsíce před vznikem pracovní neschopnosti - tuto podmínku nemusíte mít splněnu v případě, že jste se přihlásil k nemocenskému pojištění do 8 dnů ode dne zahájení samostatné výdělečné činnosti.

Přihlášku k nemocenskému pojištění podejte na předepsaném tiskopise. Žádost o nemocenské podjte též na předepsaném tiskopise.

Pokud žádáte o nemocenské, jste povinen uplatňovat svůj nárok stanoveným způsobem, osvědčovat skutečnosti, na kterých závisí rozhodování o něm, a předkládat stanovené doklady, podávat vysvětlení a údaje. Dále máte stejné povinnosti jako praceneschopný zaměstnanec, tj. jste povinen hlásit všechny skutečnosti, které jsou nebo mohou být důvodem pro trvání nároku, pro výši dávky nebo její výplatu. Jste povinen umožnit zdravotnickým zaměstnancům, popř. okresní (Pražské) správy sociálního zabezpečení přezkoumání skutečností rozhodných pro vznik nebo trvání nároku. Současně jste také povinen dodržovat stanovený léčebný režim, řídit se pokyny příslušného lékaře a zdržet se toho, co ztěžuje obnovení pracovní schopnosti.

Potřebné doklady

Pro uplatnění dávek z nemocenského pojištění předložíte potvrzení pracovní neschopnosti.

Formuláře ke stažení

Přihlášku k nemocenskému pojištění podejte na tiskopise č. 89 326 1 "Přihláška k nemocenskému pojištění". Tiskopisy přihlášek jsou k dispozici na všech okresních správách sociálního zabezpečení, v Praze na Pražské správě sociálního zabezpečení.

Pro uplatnění dávek z nemocenského pojištění předložte "Potvrzení pracovní neschopnosti" nebo "Potvrzení o nařízení karantény" vydané lékařem. Na okresní správě sociálního zabezpečení, v Praze na Pražské správě sociálního zabezpečení odevzdejte příslušné díly "Potvrzení pracovní neschopnosti".

Správní a jiné poplatky:

Na nemocenské pojištění platíte pojistné, a to ve výši 4,4 % Vašeho měsíčního vyměřovacího základu, ze kterého hradíte i zálohy na pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti.

Lhůty pro vyřízení

Okresní správa sociálního zabezpečení vyplácí nemocenské měsíčně pozadu, a to nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po měsíci, za který Vám náleží, pokud jste nárok na ně uplatnil(a) včas a předepsaným způsobem.

Podle kterého právního předpisu se postupuje

100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení
54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců
582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení
589/1992 Sb., o pojistném na soc. zabezp. a příspěvku na státní politiku zam.
18. Jaké jsou související předpisy

Opravné prostředky

V případě sporu o dávku nemocenského pojištění vydá okresní (Pražská) správa rozhodnutí, proti kterému můžete podat odvolání k České správě sociálního zabezpečení.

Sankce mohou být uplatněny v případě nedodržení předepsaných povinností

Neplatíte-li pojistné na nemocenské pojištění po dobu tří měsíců, ve kterých toto pojistné máte platit, zanikne Vám účast na nemocenském pojištění OSVČ. V případě, že pojistné platíte po termínu, do kterého má být zaplacen, popř. je platíte v nižší částce, zaplatíte penále, které činí 0,1 % dlužné částky za každý započatý den prodlení.

V případě, kdy jako práceneschopný občan porušíte své povinnosti (např. nedodržíte léčebný režim) může Vám být nemocenské rozhodnutím okresní (Pražské) správy sociálního zabezpečení sníženo nebo odňato.

Návod je zpracován podle právního stavu ke dni 1. 3. 2004

Zdroj: ČSSZ